

STUDIOOSUS

TALTECHI TUDENGIAJAKIRI . DETSEMBER 2020 . TALTECH STUDENT MAGAZINE

**ILUSAID PÜHI JA
ÜLEELATAVAT SESSIAEGA!**

LIITU STUDIOOSUSE TOIMETUSEGA

studioosus@tipikas.ee

TOIMETUS

PEATOIMETAJA
Anne-Mary Läll
annemary.lall@tipikas.ee

KÜLJENDAJA
Kadi Sigus

PEAKAANE FOTO
Unsplash

TOIMETUS
Toimetus: Aivar Uutar,
Kristel Leif, Kirke Maria Lepik,
Arle Kuura, Sandra Ratasepp,
Rainer Kelk, Taavi Simson,
Sken Selge, Triin Siim, Doris Abe

TRÜKK
Spin Press

VÄLJAANDJA
TalTech Üliõpilasesindus

ADDRESS
Ehitajate tee 5, Tallinn

KIRJUTA
studioosus@tipikas.ee

WWW.TALTECH.EE/STUDIOOSUS

Studioosus (ladina keeles üliõpilane) on kord kuus ilmuv ajakiri, mille koostajateks on TalTechi tudengid. Studioosus ilmub iga kuu esimesel esmaspäeval ja toob lugejani uudised, persoonilood, reportaažid, intervjuud jpm. Lehe tiraaž on 1500 eksemplari ning seda jaotatakse TalTechi peahoones, IT majas, raamatukogus ja ka kolledžites tasuta.

@STUDIOOSUS 2020 | KÕIK ÕIGUSED KAITSTUD

Hei, Tipikas!

Semester on peaaegu (edukalt) üle elatud ning kohe kohe on käes välja teenitud puhkus välja võtta, et siis terve jõuluaja õppida, õppida ja veelkord õppida, sest jaanuaris on sess ju...

Kuid hetkeks õnnestub siiski aeg maha võtta ja kuigi meie kutsumata külaline ei ole veel otsustanud lahkuda ja paneb igasugused perekondlikud üritused küsimärgi alla, siis on ideaalne võimalus iseendaga maha istuda, endale otsa vaadata ja mõelda, kuidas aasta on läinud, mis on olnud hästi ning kuidas järgmisel veelgi tublim olla. Istusin ühel pimedal pühapäeva õhtul teleka ees ja vaatasin AK-d nagu korralik kodanik ikka. Neile, kes pühapäeviti AK-d ei vaata, siis ega sellel väga suurt mõtet ei ole, pool saatest on „tagasivaade nädalale“ ja ma jõudsin järeldusele, et nädalaga juhtub nii palju asju. Kusjuures kõik nädala uudised on aktuaalsed ning olulised sündmused. Nädala lõpus aga on sees tunne „ah jaa, see ka ju! Oli see tõesti alles teisipäeval?!“. Mind tabas ära tundmine, et esmapilgul suure probleemina paistvad sündmused ei olegi paari päeva möödudes enam nii hirmsad ja olulised.

Sulle, kallis Tipikas, soovitan samuti võtta rahulikult, hingata sisse ja välja ning lihtsalt minna eksamile vastu, sest juba paari päeva pärast tundub see eksami pärast muretsemine täiesti tühisena.

Anne-Mary Läll
Peatoimetaja

SISUKORD

TALTECH+

1. JÄÄTMED JA KÄITLUS

2. SOLARIDE

TUDENG TEGUTSEB

3. TOUR DE TALTECH 4: HTK

4. TANTSULINE ETAPP: KULJUS

5. LÖPP: ALLNIGHTER VÕI HOOPIS ALLMORNING?

ARVAMUSNURK

6. TASUTA KÕRGHARIDUS ON IKKA TASUTA?

7. TOREDALT VABATAHTLIK

SPORDISEKTOR

8. TALIKAD ON TAGASI

RETRO

9. SESSISTRESSI ABC

KULTURNIK

10. RAHVATANTSU HOROSKOOP

NIPINURK

11. ISE TEHTUD, HÄSTI TEHTUD

HALVA HUUMORI INSTITUUT

NALJA(?)NURK

TEST: MILLINE TIPIKAS MA OLEN?

RISTSÓNA KÕIGILE LOENGUIGNOREERIJATELE

ÜLIKOOI ROHEPÖÖRDESSE SAAD PANUSTADA KA SINA

1

Tallinna Tehnikaülikool on alustanud uue arengukava koostamist ning seoses sellega on õige aeg seada kõrgeid sihte ka ülikooli õppehoonetele ja linnaku arengule laiemalt. Püstitame ambitsioonika eesmärgi, et Tallinna Tehnikaülikooli linnak ja õppehooned üle Eesti peavad muutuma kliimanutikaks.

Kliimanutikas TalTech on kombinatsioon energiatõhusatest hoonetest, digitaalsetest lahendustest linnakus, ringmajandusest ja üldisemalt rohelisest mõtte- ja teguviisist.

Samuti võtame sihiks muuta ülikooli ruumiline keskkond kasutajasõbralikumaks. Selle eesmärgi saavutamiseks arendame funktsionaalsemaks õppe- ja rühmatöörumeid ja loome paremaid võimalused rekreatsiooniks.

Kuigi kõikide eelpool nimetatud kõrgete eesmärkideni jõudmiseks on vaja veel pingutada, siis on mul hea meel tõdeda, et juba tänaseks on ülikool astunud olulisi samme jätkusuutlikuks linnakuks saamisel.

Nimelt on ülikool kinnisvaraosakonna eestvedamisel alustanud jäätmete liigiti kogumisega kõikides hoonetes, käivitatud on hoonete energiakulude monitoorimise programm ning juba tänaseks on paljude üldkasutatavate ruumide valgustid vahetatud energiatõhusate valgustite vastu.

Tallinna Tehnikaülikooli jäätmekäitlusreform

Ülikoolis alustati ettevalmistustega jäätmete liigiti kogumiseks 2019. aasta sügisel, kui viidi läbi jäätmeuring ning valmis ülikooli jäätmekava. Jäätmeuringus osales 520 inimest, kellest 85% avaldas valmidust jäätmete liigiti sorteerimiseks, sorteerimisvõimalusega prügi-kastide olemasolul.

Jäätmekäitlusreform

- Õppehoonete kõikidele korruste üldkasutatavatele aladele paigaldatakse sorteerimisvõimalusega prügikastid (kokku ca 300).
- Väliseid prügimaju täiendatakse jäätmekonteineritega (bio, pakend, paber).
- Õppehoonetesse lisatakse 10 patareide kogumispunkti.
- Ülikooli kodulehel on eraldi sektsioon jäätmekäitluskorralduse kohta, kus saab detailsemat infot ja ka juhiseid jäätmete sorteerimiseks.
- Peale jäätmete uue sorteerimissüsteemi rakendamist lõpetab kinnisvaraosakond kabinettides, auditooriumites, koridorides paiknevatest tava-segaolmejäätmete prügi-kastidest jäätmete kogumise. Uus jäätmete liigiti kogumise võrgustik on piisavalt tihe ning kõikidel korrustel on võimalik kabinettide ja auditooriumite vahetus läheduses prügi ka edaspidi ära visata.

Ülikooli rohepöördesse saab panustada igaüks, ka Sina!

Rohkem infot jäätmekorralduse kohta:
<https://taltech.ee/ulikoolilinnak>

JÄÄTMETE LIIGITI KOGUMISE JUHEND

A GUIDE TO SORTING WASTE

TAL TECH

OLMEJÄÄTMED NON-RECYCLABLE

✓ SOBIB

- ühekordsed nõud
- kirjutusvahendid
- katkised nõud (sh klaasikillud)
- muu väike segapraht (sh CD-plaadid)

! Ohtlikud jäätmed tuleb viia spetsiaalsetesse kogumiskohtadesse

✓ SUITABLE

- disposable tableware
- stationery
- broken tableware (incl. glass shards)
- other small mixed waste (incl. CD plates)

! Hazardous waste must be discarded at special collection sites

✗ EI SOBI

- ohtlikud jäätmed (sh patareid, ravimid)
- biojäätmepakk
- puhas klaas-, papp- ja metallpakend

✗ NOT SUITABLE

- hazardous waste (incl. batteries, medicaments)
- bio-waste
- clean glass, cardboard and metal packaging

SEGAPAKEND MIXED PACKAGING

✓ SOBIB

- klaaspakendid
- metallpakendid
- plastpakendid (sh salatikarbid, kilekotid, penoplast)
- tetrapakendid (sh mahla- ja piimapakendid)

! Pakendid peavad olema tühjad ja puhtad

✓ SUITABLE

- glass packaging
- metal packaging
- plastic packaging (incl. salad boxes, plastic bags, PVC foam)
- Tetra Paks (incl. juice and milk cartons)

! Packaging must be empty and clean

✗ EI SOBI

- määrdunud pakendid
- kummist tooted
- ohtlike ainete pakendid

✗ NOT SUITABLE

- dirty packaging
- rubber products
- packaging of hazardous waste

PABER JA PAPP PAPER & CARDBOARD

✓ SOBIB

- ajalehed ja ajakirjad
- paberist ja papist pakendid
- printeripaber
- reklaammaterjalid ja kataloogid

! Materjalid peavad olema puhtad ja kuivad

✓ SUITABLE

- newspapers and magazines
- paper and cardboard packaging
- printer paper
- advertising materials and catalogues

! Materials must be clean and dry

✗ EI SOBI

- määrdunud või vettinud paber ja papp
- kätekuivatuspaber
- ühekordsed nõud (sh kohvitopsid)

✗ NOT SUITABLE

- dirty or wet paper and cardboard
- paper towels
- disposable tableware (incl. coffee cups)

BIOJÄÄTMED BIOWASTE

✓ SOBIB

- tahked toidujäätmed
- kohvi- ja teepaks
- kätekuivatuspaber
- taimed

! Võimalusel nõrutada vedelik minimaalseks

✓ SUITABLE

- solid food waste
- coffee and tea containers
- paper towels
- plants

! Drain as much liquid as possible

✗ EI SOBI

- vedelad toidujäätmed
- kile ja pakendid
- ühekordsed nõud (va biolagunevad)

✗ NOT SUITABLE

- liquid food waste
- cling film and packaging
- disposable tableware (except for biodegradable items)

2

SOLARIDE – UUS TÄHT PÄIKESESÜSTEEMIS

Solaride on tudengiprojekt, mis valmistab ette sõitu Austraalias toimuvale päikeseautode maailmameistrivõistlusele – **World Solar Challenge**’ile. Aga me ei räägi siin mingist turismituusikust, vaid me ehitame nullist Eesti esimest päikeseautot, mille paneme juba aasta pärast joonele maailma tippülikoolide masinatega. Miks? Eks ikka selleks, et anda noortele talentidele väärtuslikud kogemused, oskused ja kontaktid ning soodustada rohetehnoloogia ja -idufirmade sündi siinsamas väikeses Eestis. Täna seisuga on võistluseni jäänud veel 352 päeva. Kui sind huvitab, kaugel me hetkel oma julgustükiga oleme, jätkka lugemist.

ALUSTAME ÕIGE MEESKONNAST

Jooksva aasta vältel on projektis kaasa löönud hulk entukaid noori, kellest osa on jäänud pidama pikemaks, osa lühemaks ajaks. Ent projekti tuumik on püsinud tugevalt koos ja säravaid tegijaid tuleb üha juurde! Avastasin eile endalegi üllatuseks, et viimase paari kuuga on meeskond täienenud suisa 31 uue solarideri näol. Selle tulemusel on meie Slacki kanalis 68 inimest, kellest ca 2/3 on kuue erineva Eesti kõrgkooli säravad talendid ning 1/3 inseneeria-, ettevõtlus-, turundus- ja haridusvaldkonna tipptegijad. Kui sind huvitavad nimed, viska pilk peale tiimi tutvustavale sektsioonile meie kodukal, sest kellegi eraldi välja toomine läheb järjest keerulisemaks. Lihtsalt nii pööraselt ägeda taustaga punt on kokku saanud! Aga võin kihla vedada, et leiad sealt ka vähemalt ühe enda jaoks tuttava nime. Mine vaata, tegelt ka! Aga tule tagasi lugema.

INSENERIA ON UUS MUST

Nüüd sa kindlasti küsid, millega see värvikas seltskond siis tegeleb, eks? Alustuseks on meil mõistagi hulk insenere, kes tegelevad Eesti esimese päikeseauto kavandamise ja ehitamisega. Seni on aar kulunud peamiselt teooriale, sest enne sellise imemasina ehitamist tuleb endale mõistagi üksipulgi selgeks teha, kuidas võiks üht päikeseautot üldse ehitada. Sest olgem ausad – sellist kompetentsi pole Eestis hetkel veel kellelgi. Võib-olla lähim kogemus sellele on meie elektroonika valdkonna tiimijuhil Andresel, kes on õppinud TTÜs küberfüüsikat ja ehitanud hobi korras valmis päikese jõul liikuva golfikäru. No ja siis ta plaanib sellega ühel heal päeval, kui see koroonahullus kontrolli alla saab, Tallinnast Monacosse sõita. Mis ma oskan öelda – tehke järgi või makske kinni.

Aga kui tulla nüüd tagasi teooria juurde, siis jah – on kulunud lugematu hulk tunde, et viia end kurssi varasematel

aastatel osalenud meeskondade edulugude ja ebaõnnestumistega. Näiteks on meil otseühendus Eindhoveni Ülikooli meeskonnaga, kes on meidki ees ootava võistluse korduvalt kirkaimate medalitega lõpetanud. Muide, sellest tiimist on välja kasvanud päikese jõul liikuvaid luksusautosid tootev ettevõtte Lightyear One. On, kellele alt üles vaadata, või mis?

Aga kogemuslugudega tutvumisest vaat et rohkemgi on läinud aega sellele, et otsida üle maailma kokku parimad võimalikud komponendid ja materjalid, sest meie auto tuleb ju ometigi 10x efektiivsem kui keskmine elektriauto. Kui tööle au anda, siis selles osas on veel praegugi hulk tööd teha. Sest näiteks meile sobivaid mootoreid toodetakse teadaolevalt vaid ca kolmes paigas maailmas. Või kui rääkida päikesepaneelidest, siis otsime tikutulega taga elemente, mis oleksid tavapärasest elementidest 20–22% efektiivsemad.

Selle detektiivitöökõrval on meie CAD-i võlur Karl August teinud kõvasti tööd, et teadmised ja komponendid üheks tervikuks kokku panna. Selleks on tulnud masinat programmis korduvalt lahti võtta ja uuesti kokku panna. Aga praegu võib vist öelda, et lõpuks on masina struktuur ja mõõdud paigas ning aerodünaamika lihvitud selliseks, et iga veetilk, mis on looduses täiusliku voolujoonelisuse kehastus, oleks kade, kui tulemust näeks.

Aga siiski on õhus veel hulk küsimusi. Näiteks pole meil veel lõplikku selgust, kuidas tunnevad ennast autos need neli inimest, kes võtavad ette 3000 km pikkuse võistlusteekonna läbi Austraalia. Turvalisus on mõistagi olulisim aspekt, aga kuidas teha nii, et salongis oleks ka mugav ning toimiks mingigi jahutus? Kui sul on mõtteid, tule appi, sest ma ei oskagi kohe puusalt öelda, kas meil on rohkem küsimusi või vastuseid. Aga see, mida meie insenerid teevad, on nii pagana inspireeriv, et olen end korduvalt tabanud mõttelt, et äkki pole veel hilja eriala vahetada ning reaalteadustesse sukelduda. Ühtlasi olen ma leidnud endale uue lemmiksõna, mis ajab mind alati naerma, kui ma seda kuulen. Akupakk. Nagu päriselt! Haha, mis sõna on AKUPAKK! Super!

0-EUROSE TURUNDUSEELARVEGA KAUGELE EI SÕIDA? SÕIDAB KÜLL!

Aga kui nüüd tõsiselt rääkida, siis Solaride on juba praegu üks pöörane sõit! Mis veel siis saab, kui auto lõpuks valmis ja lennukinina Austraalia poole pöörane? Käivitada sellist ettevõtmist tingimustes, kus kogu Eesti istub isolatsioonis ja elab pidevas koroonahirmus, on julgustükk. Ma ei salga, et kevadel tundus ettevõtmine kohati isegi nii ebareaalne, et tekkis ka mõte püss põõsasse visata. Aga õnneks see nii ei läinud. Pöörasime olukorra enda kasuks ning töötasime vaid internetituttavatena videokoosolekutel kohtudes selle nimel, et luua Solaride brändi kontseptsioon, strateegia ja taktika, kuidas eesmärgi suunas liikuda. Ning nüüd on see end igati ära tasunud.

0-eurose turunduseelarve juures oleme vaid paari kuuga saavutanud nähtavuse, mida ise ka kohati uskuda ei tihka. Meie lugu on aidanud jutustada üle 20 erineva meediakanali ning muuseas oleme olnud nii Ringvaate kui ETV+ hommikuprogrammi eetris. Meie vastu tuntakse huvi ja see on üliäge, sest olgem ausad – Eesti esimest päikeseautot saab ehitada ainult ühe korra ja praegu on kõigil võimalus sellest osa saada. Aga see ei ole sugugi sülle kukkunud tähelepanu. Meie tiimi kuulub turundus- ja ettevõtlusmentorite kõrval ca 10 noort turundajat, suhtekorraldajat, disainerit ja muidu ettevõtliku noort, kes tegelevad traditsioonilisse ja sotsiaalmeediasse sisu genereerimisega, korraldavad üritusi ning sillutavad koostöösuhteid partneritega, kellele meie eesmärgid ja väärtused korda lähevad.

KUIDAS MIT-LE TUUPI TEHA?

Aga ka see pole veel kõik! Uskumatu, ma tean! Vähe sellest, et Solaride'i meeskonda kuulub tudengeid kuuest erinevast ülikoolist – nüüd on ülikoolid toetajatena ka ise riburadapidi meie selja taha tulnud. Kuna projekti üks algatajatest oli Alvo Aabloo, **Tartu Ülikooli** legendaarne robotik ja üks **Robotexi** ellukutsujatest, on Maarjamaa vanim ülikool päris algusest peale meile toeks olnud. Aga sugugi mitte vähemoluliste partneritena on viimastel

kuudel meeskonnaga liitunud ka **Eesti Maaülikool, TalTech ja Tallinna Tehnikakõrgkool**. Loodetavasti saab see nimekiri olema veelgi pikem, sest minnes väiksest Eestist MIT-le tehnoloogia vallas kohta kätte näitama, on arukas kodukandi andekaimad pojad ja tütreid kokku tuua ning just seda me Solaride'is teemegi.

Loodetavasti lükkame ülikoolidega peagi käima ka teaduskoostöö. Muuseas ainepunkte võib projektis osalemise eest saada juba nüüd. Solaride on kujunenud populaarseks praktikakohaks, sest siin saab päris-päris praktilise kogemuse! Ja olgem ausad – ega siis esimese kirjutisega peagi kõike kohe lagedale laduma! Seega, kui sind huvitab, mis meie äge punt järgmiseks ette võtab, hoia meie tegemistel silm peal ka edaspidi.

Kui nüüd juhtus, et Solaride'i ettevõtmine pugest sulle kohe päris naha vahele ja tahaksid selles eepilises projektis kaasa lüüa, kandideeri meeskonda **www.solaride.ee/joinus** või võta ühendust **kristel.leif@solaride.ee**, et liituda meie toetajate ridadega.

Kristel Leif
Solaride'i lõpuboss

Tekst refereeritud Solaride'i blogipostitusest.

3 HKT

HKT – nende salapärase tähtede taga seisab hariduse kvaliteedi töögrupp. Hariduse kvaliteedi töögrupp on Tehnikaülikooli üliõpilasesinduse algatus, mille juured ulatuvad aastasse 2010. Töögrupi tegevus on aastate jooksul muutunud, kuid idee on jäänud samaks – parendada hariduse kvaliteeti Tallinna Tehnikaülikoolis.

HKT projekti veab eest üliõpilaskonna juhatuse liige hariduse valdkonnas. Täna sel päeval on projekti aluseks tudengite kommentaarid õppeinfosüsteemis (ÕIS). Teate küll, see küsimustik, mida iga semestri lõpus tuleb täita – mis oli õppeaines hästi, mida võiks muuta, kuidas õppejõud aine sisu valdas ja nii edasi. HKT projekti käigus loevad töögrupi liikmed iga(!) ÕISis antud kommentaari läbi. See tähendab, et tudengite arvamus päriselt loeb ja on oluline, et ÕISis antaks ausat, viisakat ja konstruktiivset tagasisidet.

Kommentaare analüüsitakse õppekavade kaupa ning loetu põhjal koostatakse erialapõhine analüüs. Analüüsis tuuakse välja, mis tudengite meeldis, mis ei meeldinud, millised olid silmapaistvad õppejõud, milliste ainete õppekorraldust tuleks muuta ning muud täiendavad kommentaarid. Niisiis pole ÕISi tagasiside küsimustik vaid koht, kus õppekorralduse kitsaskohti välja tuua, vaid seal võiks ka tunnustada õppejõudusid, kes on oma tööd sel semestril hästi teinud. Positiivne tagasiside innustab ja annab uut hoogu samas vaimus jätkamiseks.

Mis saab analüüsist edasi?

Koostatud analüüsid ei jää riulisse seisma, üliõpilasesindus edastab need õppeprodekaanidele ja instituutide direktoritele. Kõiki ÕISis antud kommentaare näevad ka vastavad õppejõud, programmijuhid, instituutide direktorid ning dekaanaadi ja õppeosakonna töötajad. Tagasiside andja isiku välja tulemise pärast muretsema ei pea, kõik kommentaarid on anonüümsed ja pole võimalik tuvastada, kes need andis.

Millisest tagasisidest on kasu?

Kasulik tagasiside on aus, objektiivne, viisakas ja põhjendatud. Teretulnud on konkreetsed tähelepanekud õppeaine kohta ja ettepanekud, mida muuta. Kiitus ja tunnustus on samuti väga oodatud. Mida kvaliteetsem on kommentaarium, seda sisukamad tulevad HKT projektis valmivad analüüsid, millest on hea õppejõududel ja programmijuhtidel lähtuda.

TALTECH ÜE KUULUTAB VÄLJA
KONKURSI POSITSIOONILE

TALTECH TUDENGIFESTIVALI PROJEKTIJUHT

TalTech Tudengifestival on esmakordselt korraldatav suurprojekt, mis leiab aset meie ülikooli campuses kevadsemestri lõpus. Tudengifestival seob endas mitmekülgse, lõbusa ja arendava korraldusprotsessi ning tudengitele suunatud ülilaheda mitmepäevase ürituse. Just praegu on sinu võimalus olla selle uue ja innovaatilise projekti eestvedaja!

TÖÖÜLESANDED

- Ürituse planeerimine ja korralduse juhtimine
- Korraldusmeeskonna koordineerimine
- Tudengiorganisatsioonidega suhtlemine ja koostöö tegemine
- Eelarvel ja kulutustel silma peal hoidmine

KASUKS TULEB

- Varasem tegevus ühes või mitmes tudengiorganisatsioonis
- Suurprojekti korraldamise ning abiliste kaasamise kogemus
- Oskus ja võime loominguliselt ning kastist välja mõelda
- Hea ajaplaneerimise oskus
- Tahe saavutada enda tudengielu jooksul midagi erakordset

PAKUME

- Paindlikku tööaega
- Kogemust meeskonna juhtimisel
- Sõbralikku, teotahtelist ja nooruslikku meeskonda
- Suurepärasest hüppelauda tööturule
- Uusi huvitavaid kontakte ja tutvusi
- Motivatsiooniüritusi, tasuta üritusi ja koolitusi

**TAL
TECH**

Kandideerimiseks esitada CV ja motivatsioonikiri
(max 1 A4)

Kontakt: ÜE personalijuht Marite Tiismaa, marite.tiismaa@tipikas.ee, +372 5904 2327

Tähtaeg: 13. detsember 2020

Tööle asumise aeg: jaanuar 2021

4

 ARLE KUURA
 ERAKOGU

OLEME JÕUDNUD KULJUSESSE

Kuljus on Eesti suuremaid, staažikamaid ja tuntumaid rahvatantsuansambleid ning kuigi järjest raskem on üle oma varju hüpata, latti alla ei lasta. Igal rühmal on nädalas vähemalt kaks trenni, mille jooksul arendatakse üldfüüsilist vormi, omandatakse klassikalise tantsu baasoskused ning otse loomulikult õpitakse ka selgeks ja tantsitakse rahvatantse. Vahel toimuvad ka eritreennid, näiteks aasta viimane trenn, kus õpitakse peotantse, et ei jäädaks hätta ka pidulikel üritustel.

Esinemisi jagub Kuljusel aasta jooksul küll ja veel. Iga-aastaste ürituste, millest suuremad on kevadkontsert ja esinemine lastekaitsepäeval, kõrval jõutakse veel kõiksugu tantsupidudele, kontsertidele ja kommertsesinemistele. Kuljuse esindajaid saab näha ka pea kõigil Tallinna Tehnikaülikooli suurüritustel, kus esinetakse või ollakse valves lippuritena.

Kuljus on oma tegutsemisaastate jooksul hankinud muljetavaldava valiku rahvariideid, milles meie sadakond tantsijat esineda saavad. Garderoobi kuulub üle 20 erineva kihelkonna rahvariideid ning rohkelt igasugu aksessuaare. Lisaks riieele on kogunenud ka esitatavaid tantse. Kuljuse repertuaari kuulub üle 100 erineva rahvatantsu, millest paljusid sai näha eelmisel aastal toimunud juubelikontserdil, mis toimus Alexela laval ja valiti TalTechi kultuuriteoks aastal 2019.

Ei saa aga öelda, et Kuljuses vahet pidamata ilma ühegi puhkepausita tööd rassistakse. Trennide ja esinemiste vahel jõuab palju muudki toimuda, käiakse rühmaga koos õhtustamas, pidutsemas, matkamas ja kõike muud tegemas, mida jõutakse välja mõelda. Oodatuid on siiski tervet ansamblit hõlmavad üritused nagu Kuljuse sünnipäev, mida traditsiooniliselt Glehni lossis peetakse, sügismatk, uusaastapidu, suvepäevad, saarereis ja neile lisanduvad koos teiste ansamblitega toimuvad ühisüritused.

Eriolukorra ajalgi ei seiskunud elu Kuljuses täielikult. Korraldati virtuaaltrenne, filmiti videoprojekte ja võeti ette sportlikke väljakutseid. Suvel, kui piiranguid taas vähendati, hakkas ka melu koheselt pihta, jõuti käia reisidel ja tähistada suvepäevi. Nüüd uuel hooajal on tempo endine ja esinemised ootavad. Teiste hulgas minnakse ka Gaudeamusele ja meeste tantsupeole, kus huvilised saavad oma silmaga näha Kuljuse võimast tantsukultuuri ja taset.

5

 SANDRA RATASEPP JOHANNA MÄGI

ALLNIGHTER VÕI HOOPIS ALLMORNING?

Pane nüüd korra silmad kinni ja kujuta ette sellist hommikut: Sa istud sõpradega mõnusalt kott-toolis, eemal mängib kerge jõulumuusika ning värske mandariini lõhn tungib sulle ninna. Su pea on mõtetest tühi ning hommikusöögiks pole midagi muud kui ühed mõnusad pannkoogid rohke moosiga, mille kõrvale saad võtta lonksu glögi, mis keha seest soojaks teeb. Naudid sõprade seltskonda, räägite juttu ning aegajalt paitad kõrval lesivat kuldset retriiverit. Kas pole mitte perfektne detsembrikuu hommik?

Kõige parem uudis on see, et selleks, et sellist naudingut saada, ei pea sa minema üldse kuhugi kaugele. Piisab, kui sead oma sammud Allnighterile, kus saad mured ja pinged hetkeks unustada, täielikult lõõgastuda ning sõpradega mõnusalt aega veeta. Vahet pole, kas oled esmakursuslane, püüad oma teisel ülikooliaastal ikka veel aru saada, kuidas eksamipingega toime tulla või valmistud vaikselt lõputöö kirjutamiseks, igal juhul on Allnighter üritus, millest peaksid vähemalt korra oma ülikooliaastate jooksul osa võtma.

Mis see Allnighter siis ikkagi on? Ürituse nimi reedab juba üpriski palju, kuid samas jätab igal aastal palju ruumi üllatusteks. Olemuselt on Allnighter äärmiselt mõnus stressivaba üritus täpselt enne sessi, et leevendada pingeid ja anda võimalus sõpradega Tudengimajas mõnusalt aega veeta. Allnighteri tegevused saavad alguse juba keskpäevast ning lahutavad tudengite meelt hiliste õhtutundideni jätkudes järgmisel päeval kuni keskpäevani.

Kuna Allnighter on inimesi Tudengimajja meelitanud juba mitu head aastat, siis on väikest viisi välja kujunenud ka üritused, mis on Allnighteri „*must have*“ listis nagu heade laste nimed jõuluvana nimekirjas. Nagu juba väiksest sissejuhatausest aru võisid saada, siis jah, selle ürituse raames võib näha kahe päeva jooksul päris mitut neljajalgset sõpra, kelle ülesanne on igapäevaselt inimeste terapeutiline aitamine. Teraapiakoortega ajaveetmine on kindlasti olnud läbi aegade üks Allnighteri populaarsemaid tegevusi, sest paari tunni jooksul on võimalik kogu oma tähelepanu ainult neile suunata

Kavast ei puudu kindlasti ka arendavad tegevused, mis panevad ajurakud koolitööga võrreldes natuke teistmoodi tööle ning kus saab ka ise käed külge lüüa. Kui üleelmisel aastal viidi läbi massaažikoolitus, kus õpetati partnerile ideaalset massaaži tegema, siis eelmisel aastal toimus midagi täiesti teistsugust. Nimelt viidi läbi robotika töötuba, kus paari tunni jooksul oli võimalik Robotiklubi juhendamisel täiesti nullist ehitada puldiga sõitva auto miniversioon.

Mõnusa ajaveetmise juurest ei puudunud eelmisel aastal ka ühine filmi vaatamine. Õhtuhämaruses kogunesime kõik koos Tudengimajja vaatama Rain Rannu filmi „Ükssarvik“, pärast mida toimus diskussioon autoriga, kus kõik huvitatud, said esitada filmiga seotud küsimusi.

Õhkkond oli äärmiselt mõnus – saal oli valgustatud jõulutulukestega, inimesed seadsid end sisse diivanitel ning muidugi ei puudunud õige filmielamuse saavutamiseks ka popkorn ning muud väiksed snäkid.

Õhtu lõpetajaks on juba aastate jooksul menukaks kujunenud ööjooga/venitamine, mis aitab keskenduda sinu sisemisele minale ning korrastada peas keerlevaid mõtteid, mis võivad enne sessi olla kindlasti ääretult keerulised. Lisaks on tore uudis see, et Tudengimaja jääb huvilistele avatuks kogu ööks, et sul oleks võimalus Allnighterist ikka maksimum võtta. Järgnev hommik on mõnusalt lõõgastav, sest on veel võimalus aega veeta koortega ning veel viimaseks hetkeks aeg täiesti maha võtta – nautida head jõuluhõngulist toitu, sõprade seltskonda ning murevaba aega.

Sel aastal leiab Allnighter aset 9.–10. detsembril ning kavas on nii vanu lemmikuid kui ka täiesti uusi üllatusi, seega midagi meelepärast leiab endale igäüks. Sooja soovitusena lisan, et kui sa tõesti ei ole varem Allnighterile jõudnud, siis pane see endale juba praegu kalendrisse kirja, sest nii mõnusast üritusest ei taha sa kindlasti ilma jääda. Ja kui sa juba eelnevalt oled Allnighteril käinud, siis ma usun, et sinu plaanid on nüüd kohe kindlasti selleks ajaks paigas.

Kohtume Allnighteril!

9.-10. DETSEMBER
TALTECH TUDENGIMAJA

KAS TASUTA KÕRGHARIDUS ON IKKA TASUTA?

Kirjutatud aastal 2019 ÜE stipendiumikonkursi raames

 RAINER KELK

6

Eesti ning ka suure osa Vana Maaailma üheks pealtnäha positiivseks aspektiks peetakse tasuta või väga odava kõrghariduse olemasolu, mis teeb kraadi omandamise kättesaadavamaks ka vaesematest peredest pärit noortele. Kuid kas tasuta kõrgharidus on ikka tasuta või peidab see erinevaid esmapilgul märkamata jäävaid kulusid?

Tasuta kõrgharidus toob ülikooli rohkem tudengeid ning seeläbi on suurem ka kraadiga spetsialistide arv ühiskonnas. Loomulikult on Eesti riigi huvides ühiskonna kõrge haritus, sest see on näiteks Eestis vägagi vajaka jäänud kodanikuühiskonna arenemise üks eeldustest. Samas on tööturul suur puudus just lihttöolistest, kes juba praegu tulevad kolmandatest riikidest. See tendents suureneb rahvastiku iga-aastase vananemisega veelgi.

Tasuta kõrghariduse üheks suurimaks miinuseks on vastutustunde röövimine tudengitelt. Loomulikult on igal erialal ning igal kursusel tudengeid, kes on tõelised asjaarmastajad, kuid paljud peavad kõrgharidust võimaluseks, mis on antud ning mille nimel ei pea tegema ohverdusi. See suhtumine on vale, kuna isikliku motivatsiooni puudumine vähendab oluliselt tulemuse kvaliteeti. Seda on näha ka ülikoolide edetabelitest, kus Eesti kõrgharidusasutustel kõrgetele kohtadele asja ei ole. Sellest tulenevalt oleks mõistlik seada ka Eestis sarnaselt Kesk-Euroopa ülikoolidele sisse üliõpilase omapanus, mis ei oleks küll suur – paarsada kuni tuhat eurot semestris – kuid mis motiveeriks tudengit nägema vaeva oma hariduse ning tuleviku hüvanguks.

Selgelt on vaja valdkonniti prioritiseerida, mis erialad on riigi jaoks tähtsamad ning nende õpet aktiivsemalt toetada. On ju ilmne, et praegu on selgelt liiga palju majandusteaduste ja humanitaarteaduste bakalaureusekraadiga noori, kellel on suuri raskusi erialase töö leidmisel. Lahendus sellele seisneks tähtsamate erialade toetamises stipendiumite kujul. Tallinna Tehnikaülikoolis on praegugi erialastipendiumid, kuid need võiksid olla oluliselt suuremad ning määratud rohkematele kui ainult pooltele kursuse tudengitele.

Erialastipendiumite ning omapanuse sisse-seadmine jätaksid küll vaeslapse rolli humanitaarteadused, kuid see tähendakski, et nendel õppekavadel õpiksid vaid tõelised asjaarmastajad, kes suudavad anda erialale tulevikus suuremat väärtust ning rakendaksid omandatud haridust ka tööturul.

Viimaseks, tasuta kõrgharidus ei ole isegi ka paberil tasuta. Lõppude lõpuks tähendab riigi poolt makstud kõrgharidus maksumaksja rahakotti mõjutavat kõrgharidust. Kuigi tudeng ei pruugi ametlikult makse maksta, mõjutab tasuta kõrgharidus kaudset ka üliõpilase vahendeid, kuna tema toetajateks on tihti maksumaksjatest pereliikmed ja lähedased.

Kokkuvõttes väidan, et tasuta kõrgharidus ei ole tasuta. Eesti kõrghariduse konkurentsivõime tõstmiseks on vaja läbi viia muutusi ning suuremal või vähemal määral peavad seda koormat kandma just tudengid ise. Praegu maksame tasuta kõrghariduse eest kõrgemat hinda kui see Exceli tabelist välja tuleb – me ohverdame Eesti teaduse ning tööstuse tuleviku kvaliteedi kraadiga kodanike kvantiteedi nimel.

VABATAHTLIKU TÖÖ ON TORE 7

 TAAVI SIMSON
taavisimson@blogspot.com

 ERAKOGU

Käes on detsember, jõuluaeg, aeg, kus pöörame tähelepanu teiste inimeste märkamisele, kingituste tegemisele ja heategudele. Seetõttu mõtlesin, et on õige aeg kirjutada enda vabatahtliku tööst. Nimelt olen ma vabatahtlik vähiravifondi Kingitud Elu juures ning osalen teadmist ja jõudu mööda nende abistamises.

Alustama peaksin sellest, mida Kingitud Elu endast kujutab, sest kuigi vähiravifond on tegutsenud aastaid ning saanud ka avalikkuse tähelepanu, siis võib leiduda inimesi, kes sellest kuulnud pole või teavad väga vähe. Nimelt kogub vähiravifond raha nende inimeste vähiravi toetuseks, kes vajavad selliseid vähiravimeid mida Haigekassa ei kompenseeri. Tavaliselt on selliste ravimite hind inimestele endale liiga kõrge ning tarvis on abistavat kätt, et saada veel üks võimalus – saada terveks või siis natukenegi elupäevi juurde, olgu siis nädalaid, kuid või aastaid. Tänu vähiravifondile on tänaseks saanud abi sajad inimesed ning mõjutatud olnud tuhanded: abisaanute lähedased, sõbrad ja tuttavad. Seega on tegemist suure ühiskondliku mõjuga organisatsiooniga. Lisaks on tänu vähiravifondile lisatud erinevaid ravimeid, mille toimimises ja headuses ollakse veendunud, ka Haigekassa nimekirja, mis tähendab, et vähiravifond aitab kaudselt ka neid, kes tema poole otseselt ei pöördu.

Ise jõudsin vähiravifondi vabatahtlikuks hakkamiseni 2018. aasta lõpus, kuigi fondist ja selle tegevusest olin kuulnud juba varem. Nii nagu on olnud paljude teiste vabatahtlikega, jõudsin ka mina fondini tuttava inimese kutsel. Esimesed annetuste kogumised möödusid piisavalt positiivses õhkkonnas, et mul tekkis peagi juba endal huvi kogumas käia ja kogumisi otsida (kogumiste kalendrist). Sellest ajast peale olen käinud kogumas nii tihti kui tervis ja aeg võimaldavad ning artikli tänaseks olen kogumas käinud rohkem kui 65 korral. Selle aja jooksul on olnud palju positiivseid hetki, sekka ka mõni vähem positiivne, aga need ununevad peagi.

Üks suuremaid positiivse tunde tekitajaid kogumistel on see, kui väikesed lapsed tulevad ja panevad midagi kasti, kas siis omast vabast tahtest, näiteks kommiraha jääb üle, või vanemate suunamisel. Hea, et on tulevast põlvkonda, kellel juba varakult väärtushinnangud paigas. Vastupidiselt tekitab mõningase negatiivse tunde see, kui mõni laps tõmmatakse vanema poolt kasti juurest eemale või üritatakse minna mööda võimalikult suure kaarega. Seejuures on oluline ka mainida, et vähiravifondi vabatahtlikud inimesi ise ei kõneta, vaid oodatakse, et inimesed ise kasti juurde tuleks. Annetus peab olema vabatahtlik ja mitte palutud. Tõsi, mõnikord ootad niimoodi ka 15–20 minutit kahe annetuse vahel, aga selline on elu. Aeg-ajalt puutuvad vabatahtlikud kokku ka vandenõuteoretikutega, mul on õnneks seda kahe aasta jooksul ette tulnud üks kord. Ei oskagi öelda, kas see on pigem negatiivne või värvikas kogemus, sest erinevad „huvitavad“ seisukohad panevad pigem kaasa tundma ja pead vangutama kui kurjustama.

Kui on üldse üks tujupidur kogumistel, siis on see üksinda kogumine. Tava on see, et ühel kogumisel on korraga kaks või kolm vabatahtlikku, kuid kuna igale poole nii palju vabatahtlikke ei jõua, siis tuleb mõningad kogumised läbi viia ka üksinda. Üksinda olles on aga olemine oluliselt igavam ja aeg näib rohkem venivat, sest pole kellegagi juttu ajada. Siit jõuan ka peamise motivatsioonini seda artiklit kirjutada. Vähiravifond vajab enda ridadesse uusi vabatahtlikke, eriti Tallinnasse. Kui vähegi huvi, kirjuta info@kingitudelu.ee või siis mulle ja saan juba täpsemalt infot jagada. Vähiravifondi vabatahtlikuks olemine on üks lihtsamaid viise teha head. Ei tule teha muud kui paar tundi vaikides (või naabriga vesteldes) seista, annetajatele aitäh öelda ja naeratada ning annetused kokku koguda. Kahe või kolmekesi seismisel on ka praktiline põhjus, üks hoiab kasti ja terminali, teine plakatit. Kõiki asju ise hoida on oluliselt ebamugavam.

Kui seismine ei paelu või graafik juba niigi piisavalt tihe, siis vähiravifondi saab toetada ka püsiannetajaks hakkamisega. Info, kuidas seda teha, on leitav www.kingitudelu.ee/annetajale. Seni on vähiravifond suutnud toetada kõiki abiküsjaid, mis on minu meelest suur ime, kuid et see ka edaspidi nii jääks, siis uued püsiannetajad on väga teretulnud. Siinkohal pole isegi vahet, kas igakuine summa on 1, 10 või 50 eurot, mõte ja panus on olulisemad. Paljudest väikestest kivikestest saab lõpuks kokku üks suur kivi.

Lisaboonus, mida ma pole jõudnud veel mainida, on see, et vähiravifondi vabatahtlike-peres on võimalik tuttavaks saada paljude toredate inimestega. Need tunnid seistes mööduvad tavaliselt juttu ajades ja nii saab inimesi paremini tundma õppida. Igaühel on oma lugu, paljusid toovad vähiravifondi juurde kas ise vähi põdemine, praegu või minevikus, või on kellegi lähedane vähki põdenud. Mina kuulun (õnneks) veel sellesse vabatahtlike kategooriasse, kel otsene seos vähiga puudub, kuid kes soovib lihtsalt head teha. Loodetavasti see ka nii jääb.

*Artikkel on kirjutatud autori vabal tahtel ja initsiatiivil, sõltumatult vähiravifondi esindusisikutest.

TALIMÄNGUD 2021

 SKEN SELGE

 SIGRID MÖLDER

8

Talimängud on kolmepäevane talvine üliõpilastevaheline sportlik mõõduvõtt, kus iga ilmaga tehakse läbi kõikvõimalikud talispordialad. Üritusel on alasid igale tasemele – igäuks saab osa. Kokku on programmis 20 võistlusala.

Alade hulka kuulub nii traditsioonilisi talimängude alasid nagu näiteks taliujumine, talijalgpall kui ka suusateatesõit, aga ka vähem traditsioonilisi, kuid samas väga menukaid alasid nagu näiteks lumesõda, ree lükkamine või hoopis lestajooks. Kõik huvilised peaksid leidma valiku seast endale sobivaid ja meelepäraseid alasid.

Lisaks on eraldi meelelahutusprogramm, mille hulka kuuluvad reedeõhtune Beer-pongi turniir ning laupäevane stiilipidu ja naiste mudamaadlus. Tudengkond on siiski täis intellektuaale ning ka neile on mõeldud, sest ajusid saab ragistama minna hitt-alale milleks on mälumäng või saate oma õnne proovile panna tudengibingos.

Kõige populaarsemateks aladeks eelmisel aastal olid ülekaalukalt Mälumäng 285 ja Käärling 281 osalejaga. Neile järgnesid TudengiBingo 191 ja Ree lükkamine, seekord küll lükati lume puudumise tõttu diivanit ülesmäge, 186 osalejaga.

Mängud toimuvad 29.–31. jaanuar 2021 a. Kääriku Spordibaasi territooriumil. Ürituse korraldajaks on Eesti Akadeemiline Spordiliit, koostöös Eesti kõrgkoolide esindajatega.

Mängude eesmärk on pakkuda osalejatele pingelist sportlikku ja lõõgastavat meelelahutuslikku programmi talvel; populariseerida nii ühist kui ka individuaalset spordiharrastust tudengkonna seas.

Registreerimine ja pileti ostmine käbi läbi Fienta keskkonna. Registreerimisel saan abistada teid mina, Üliõpilasesinduse spordikoordinaator, minu kontaktid leiata siit artikli lõpust. Lisaks registreerimisele toimub meil TalTechis võistkondade moodustamine ja võistkonnakaaslaste leidmine läbi Facebooki grupi, kuhu kõik huvilised on oodatud. Selleks, et esmasest infost mitte ilma jääda võite Facebookis või Instagramis jälgima hakata Juulius Tipikat. Osaleda võivad kõigi Eesti ning välisriikide kõrgkoolide tudengid, töötajad ja vilistlased, aga ka abiturientidest tulevased tudengid, kes käivad keskkooli 12. klassis.

Ühte võistkonda võivad kuuluda vaid ühe ja sama kõrgkooli tudengid, töötajad ning vilistlased.

Korraldajate poolt on organiseeritud põrandamajutus Kääriku võimlamajas, mis on juba osalustasu sees, kuhu võivad siseneda vaid Mängude osavõtumaksu tasunud osalejad, kõik vajalik põrandamajutuseks peab olema osalejatel endal kaasas. Majutushoones ilma loata viibimine on keelatud.

Igal aastal toimub ka kõikide tudengite lemmikmeelelahutusprogrammi osa: Stiilipidu. Üheks õhtuks võib sinust saada just see, keda sa terve elu oled tahtnud kehastada. Stiilipeo teema avaldatakse detsembris!

Aastatel 2017–2019 suutsime kolm aastat järjest võita Talimängude üldkarika endale, kuid eelmine aasta pidime võidu loovutama Tartu Ülikoolile. Seda viga see aasta enam plaanis teha pole ning toome ikkagi Talimängude karika oma õuele. Selleks on vaja aga kõikide tublide tudengite jõudu ja vaimu, et juba tuleva aasta alguses võit TalTechi tuua. Kui sa seda praegu loed, siis sinu järgmine samm peakski olema TalTechi Talimängude grupiga liitumine.

Kõik Ylispordi üritused on minu ja ka loodetavasti neil osalenud tudengite arust ühed kõige vägevamad ja meeliülendavad üritused, kus on võimalik tudengina osaleda. Seda kõike peab ise nägema ja tundma. Rohkem infot ja alade kirjeldused leiad ylisport.ee või võta minuga ühendust sken.selge@tipikas.ee.

Erle Maido emotsioonid Talimängudest

Mis emotsioonid sind seoses talimängudega valdavad?

Niipea kui semestri lõpp ja jõulud hakkavad kergelt paistma ning ülikoolis leiab peaaegu et iga sein pealt Talimängude plakateid, on ootusärevus juba väga suur. Talimängud ja Suvemängud on nagu festivalid, mida ei jõua lihtsalt ära oodata. Talimängudel toimub nii palju, seal on nii palju sõpru, seal saab teha sporti, saab meelelahutust, saab pidutseda, saab uusi tutvusi. Kõik see toob ainult kõige positiivsemad emotsioonid esile.

Mis peale sportimise teha saab?

Kui ma nüüd ei eksi, siis umbes pooled spordialad on meelelahutusosalad ehk kui sa näiteks kummikuhoki äss ei ole, siis ma usun, et lumesõja või ree lükkamisega saab igaüks hakkama. Talimängudelt on võimalik saada uusi kogemusi, näiteks proovida ära taliujumine või naiste mudamaadlus. Kui ka meelelahutusosalad tähendavad sinu jaoks sportimist, siis Talimängudel saab muidugi pidu ka ning isegi Beer Pong on eraldi alana olemas. Talimängud on väga *FUN!*

Lemmikspordiala talimängudel?

Ma ütleks taliujumine, kuigi ma seda kunagi ise seal teinud ei ole, kuid luban, et järgmine kord teen ära. Naiste mudamaadlus on ka megaelamus!

Miks soovitaksid talimängudele minna?

Talimängudel on kõik tudengid rohkem koos kui Suvemängudel, sest keegi ei saa kuhugi õue oma telki ära kaduda ning kõik tahavad külma ilmaga sööklast sooja suppi saada ehk kogu aeg toimub kuskil midagi. Talimängudelt leiad väga palju aktiivseid ja ilusaid inimesi ka teistest kõrgkoolidest, kellega see kolmepäevane üritus mööda saata! Seal juhtub nii palju!

Mitu aastat sina oled talimängudel osalenud ja miks sa sinna igal aastal tagasi tahad minna?

Ma nüüd päris täpselt ei mäleta, kas kaks või kolm aastat. Kordagi pole mõelnud, et „ah, rohkem ei viitsi“. Viitsin küll, sest sealt saab võrratuid elamusi ning saad peale eksamisessi põgeneda pikaks nädalavahetuseks Tallinnast Otepää võrratu looduse keskele.

9

Semester hakkab vaikselt lõpusirgele jõudma ning sess tuleb aina lähemale. Kõige sellega kaasneb hulgaliselt kontrolltõid, arvestusi ja loomulikult ka eksamid.

Tahes tahtmata tahab naha vahele pugeda stress, millest mõnikord võtavad osa mental breakdown'id koos kõige muuga, nagu suur söögiisu, voodist on aina raskem tõusta (oled taibanud, et ka laud on päris hea padi), kohv on nii tavaline jook, et see hakkab juba vaikselt vett asendama.

Stressi maandamiseks on tegelikkuses mitmeid vahendeid ning toon siin ära mõned kasulikumat näpunäiteid.

1. Planeeri oma aega

Aja planeerimine on hea viis stressi ennetamiseks. Kirjutades üles, mida on tarvis teha, ei teki peas seda küllastustunnet, et on vaja teha 100 asja korraga, vaid on selgem pilt silme ees olemas.

2. Tee trenni

Kui juba närv väga mustaks läheb ja on vaja ennast välja elada, siis üks korralik trenn aitab. Mine ela ennast välja poksikotti tagudes või tuuluta oma pead ühe kerge jooksuga ning lasse lihtsalt möte lendu. Jooksmine on nagu teraapia omaette.

3. Mine jalutama

Teed jälle allnighterit ja vaikselt hakkab masendus peale tulema? Mine tee üks minimatk metsas või öine jalutuskäik linnas. See on mõnus viis pea tühendamiseks.

4. Valmista endale üks maitsev õhtusöök

Kogemus on näidanud, et kui midagi ikka väga närvi ajab, siis ühe maitsva õhtusöögi valmistamine on sellele hea leevendus. Kutsu omale veel ka sõber külla, kellega koos kokata, ning improviseerige midagi külmkapis leiduvast toorainest. Lisaks leiate uusi ja maitsvaid retsepte.

5. Pane mängima oma lemmiklaul ning tantsi ennast tühjaks

Kuulates head muusikat, hakkab jalg paratamatult kaasa tatsuma. Miks mitte siis ennast juba välja tantsida. Öeldaksegi ju, et tantsi, nagu keegi ei vaataks.

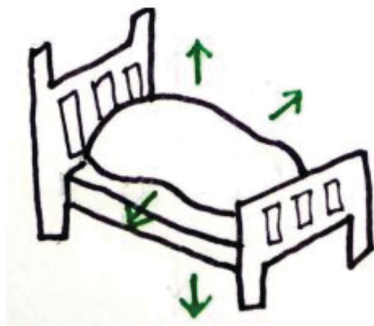
6. Maga

Mõnikord ei aitagi miski muu paremini kui üks korralik povernap. Mine kuuma duši alla või vanni ning lõõgastu ja maga. Leia see üks päev või mõni tund, mis pühendada iseendale, ning puhka.

7. Seks

Siinkohal polegi vaja pikalt midagi kirjutada. Mitmete psühholoogide sõnul on seks tõhus stressi leevendus.

8. Mine sõpradega välja

Head sõbrad ja mõnus seltskond. Veeda õhtu sõprade seltsis ning võid avastada, et Sa polegi üks. Jagatud mure on pool muret.

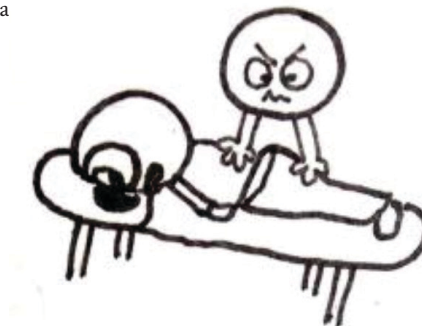
9. Mediteeri

Mediteerimise teel on hea võimalus oma pea stressirohketest mõtetest vabastada. Kuigi antud oskuse omandamine võtab aega, siis juba paar hommikut/õhtut mediteerimist praktiseerides on tunne palju kergem.

10. Massaaž

Kuigi massaaži minek võib mõjuda rahakotile üsna tuulutavalt, siis tehke sõpradega oma massaažiring. Kõik saavad massaaži. heas seltskonnas saab nalia ning aja

11. Tule 13-14 detsember *Allnighter*'ile

Allnighter'il on ühendatud kõik eelnevad punktid ning lisaks veel mõnedki üllatused. Tule veeda üks lõõgastav ja lõbus ööpäev sõpradega TTÜ Tudengimajas. Saate paitada koeri, võtta osa hommikusest trennist, saada üks korralik motivatsioonisisust ja palju muud põnevat.

12. Osale 14. detsembri õhtul Jõuluhäppeningil

Veeda üks mõnus õhtu hea muusika ning sõprade seltsis, süües piparkooke ja vaadates filmi. Lisaks on toimumas veel mõndagi põnevat.

RAHVATANTSIJA HOROSKOOP

10

Astroloogia algusaastail uuris see riikide, rahvaste ja kuningate saatust. Alles sajandeid hiljem hakati uurima üksikisiku omaduste seoseid planeetide liikumisega. Antud horoskoop avab sodiaagi veelgi uuema nurga alt, nimelt sobitab see tähemärkide omadused rahvatantsu konteksti ja annab aimu, kuidas kõik isikupärasused kajastuvad ansambli elus osaledes. Kui oled kunagi mõelnud, milline oleksid tantsijana sina, siis edasine on just see, mida oled otsinud! Kes teab, ehk innustab see sind tuleval sügisel Kuljuse ridadesse pürgima.

JÄÄR (21. MÄRTS – 20. APRILL)

Tuline jäär on loodud soolosisid tantsima. Tal ei tule puudu innust, impulsiivsusest ega energiast, mis haarab terve publiku endale kaasa elama. Jäära tantsimine on pooleldi metsik härjavõitlus ja pooleldi kunst. Ta sees süttib kiretuli, mis paistab kaugele ära. Publiku pilgud ja tähelepanu on need, mis innustavad jäära tantsima. Kui aga välja teenitud kiitus talt röövitama peaks, siis hoidke alt, nii pea te seda andeks ei saa. Jäära tantsukus võib tõrkuda vaid trennis vihastades, kui miskit kiirelt välja ei tule, kannatlikkus pole tema vooruseid.

SÖNN (21. APRILL – 20. MAI)

Rahvatantsu Kuljuses sobib sõnnile ideaalselt, ta tunneb, et tal on võimetus pidada aus esivanemate traditsioone ja seeläbi ka end teostada. Mõnusa olekuga sõnn ei pruugi tantsulaval tähesära röövida, kuid tema on see, kes loob ühisüritustel koduse atmosfääri. Ta otsib omale hubase paiga ja sätib end istuma, vaikselt hakkab ta oma maalähedasi nalju rääkima või ennastunustades pilli mängima. Selleks ajaks, kui sõnn oma silmad avab, on tema ümber arvestatav seltskond kogunenud. Sõnni tekkinud melu ei heiduta ja tema jätkab samas vaimus omaenda rahulikus rütmis toimetamist.

KAKSIKUD (21. MAI – 21. JUUNI)

Tuulelipust kaksiku jaoks on Kuljuses toimuv signisagin just see kõige nauditavam osa rahvatantsijaks olemisest. Mida rohkem erinevaid inimesi, kellega arutleda, vaielda ja pläkutada, seda põnevam. Kaksikud satuvad heade diplomaatiaoskuste abil tihtipeale suhtlusrohketele ametipostidele ansambli struktuuris. Korralduslikud ülesanded õnnestuvad neil ka seetõttu hästi, et nad ei takerdu liialt üksikisikute murede taha, vaid toimetavad tervikutega. Tantsulavalgi ei satu kaksik hätta, osava kameeleonina suudab ta end sobitada igasse rolli, mis talle ette söödetakse.

VÄHK (22. JUUNI – 22. JUULI)

Sarnaselt oma sümbolloomale on vähkide kõva väliskesta all peidus pehme sisu, mida vaid vähestel on õnnestunud piiluda. Vähi lõbusus ilmutab end enamasti vaid peomeeleolus, aga siis on tal hoogu mitme eest. Nakatav naer ning üksteisele järgnevad lõbusad ideed muudavad vähi silmapaistvaks peoliseks, ei jää proovimata ükski tõste, mis pähe torkab. Olgu vähiinimese meeleline seisund missugune tahes, valitseb see teda täielikult. Tantsu sisse elades ei välju ta unistavast transist enne lõpukummardust, selline ennastunustav seisund on publikule kütkestav vaatepilt.

LÖVI (23. JUULI – 23. AUGUST)

Lõvid on sündinud esinejad, nende tantsimisest kiirgab väarikust ja suursugusust. Rahvatantsijast lõvi armastab publikut ja publik armastab teda, teisiti ei saakski olla. Päikeselapsed on avatud ja julged, igale rahvatantsurühmale kulub ära julgustav ja lootustandev lõvi. Kuninglik olek väljendub vahel tahtmatult teravas huumoris, mida nad teiste kallal pruugivad, kuid tegelikult lõvid kellelegi halba ei soovi. Juhi positsioonile platseerununa hoiavad nad oma tantsijaid väga ja kaitsevad neid vajadusel tulihingeliselt. Lõvi käe all on distsipliin paigas, kuid ka kiitused külluslikud.

NEITSI (24. AUGUST – 23. SEPTEMBER)

Paljud rahvatantsijad lähevad mõtlemata rütmi vooluga kaasa. Neitsi ei ole üks neist. Tantsude detailid tuleb üksipulgi lahti harutada ning kõik täpsustamata jäänud täpsustused täpsustada. Korrektsus, hoolsus ja kohusetundlikkus on märksõnad, mis iseloomustavad neitsite suhtumist pea kõike. Seda arvesse võttes pole ka imestada, et Kuljuses leidub selle tähemärgi esindajast nii laoneiu, president, rühmavanem kui ka mitu välisvahendite kantslerit. Tänu oma uurijameelele mõistab neitsi teisi hästi ning on truu sõber, kuigi tuleb öelda, et oma terava keelega võib ta nii mõnegi eemale peletada.

KAALUD (24. SEPTEMBER – 23. OKTOOBER)

Ühest äärmusest teise kõikumine on kaalude puhul tavaline, seda ka tantsides. Kiire mõistuse ja hea keskendumisvõime abil saavad kaalud tantsud kähku selgeks, neil peab lihtsalt selleks sobiv hetkeseisund olema. Ülitöökate perioodide, kus nad ihkavad kõik tantsud selgeks saada ja ära esitada, vahele jäävad talveunele sarnanevad päevad, mil kaalude tantsupartnerid näevad kurja vaeva, et neid platsilegi saada. Rühmakaaslastele jäävad kaalud silma viisakuse ja soojusega, mis kaasneb nende painutamatu usuga inimestesse.

SKORPION (24. OKTOOBER – 22. NOVEMBER)

Kuigi skorpioni temperament sobiks suurepäraselt võistlustantsijale, siis ka rahvatantsus ei jää see rakendamata. Skorpionid tantsivad eelkõige oma partneriga, mitte ei esine publikule. Nende hüpnootilised silmad puurivad nii mõnegi hinge. Nad ei jäta sulle ütlemata, kui su hüplev polka lohakas on, aga ei ole ka kiitustega kitsid, kui tõste eriti hästi välja tuleb. Konstruktivistest kriitikast peavad skorpionid lugu ning raskustest ja vigadest tõusevad nad fööniksina tuhast, valmis esinema ka kõige keerulisemate tantsudega, nagu Kuljus tervikunagi.

AMBUR (23. NOVEMBER – 21. DETSEMBER)

Sportlikkusest pakatav ambur ei piirdu tõenäoliselt vaid ühe spordialaga, lisaks rahvatantsulavadele võib teda otsida triatlonidelt, suusakuurortidest ja spordisaalidest. Enesekindlus ja rõõmsameelsus tõmbab ka rühmakaaslaste temaga liituma. Lisaks naudib ta väga suhtlust. Mõtlematult võib ambur vahepeal oma vestluskaaslaste suunas nooli teele lasta, mida ta ise tähelegi ei pane. Selle teeb ta tasa oma lahkuse, siiruse ja päikeselise olekuga. Tantsijana on amburi edasiviivaks jõuks tema võistlejahing, sügav tahtmine teha kõike kiiremini, rohkem ja paremini kannustab teda kiirelt arenema.

KALJUKITS (22. DETSEMBER – 20. JAANUAR)

Vaatamata tagasihoidlikule väliskestale on kaljukits visa ning auahne ülesmäge ronija. Ta ei pruugi olla kõige silmatorkavam, ent märkamatult pürgib ta järjest kõrgemale parimate Kuljuse tantsijate sekka ning ehk isegi kaugemale. Treeneritele on kaljukitsid vaid rõõmuks, nad on tohutult töökad ning usinad, lisaks suhtuvad nad trenni tõsiselt ning neid naljalt treenerile vahele rääkimas ei näe. Tõsine ja süнге esmamulje on enamasti aga petlik, tegemist on igati muhedate ja maameheliku huumoriga indiviididega.

VEEVALAJA (21. JAANUAR – 19. VEEBRUAR)

Veevalaja jaoks pole midagi lõbusamat kui seltskonnatantsud, nende tantsimiseks ei pea palju meeles pidama, keegi ei pahanda, kui lisada sammudele omapoolseid krutskeid ja mis kõige parem, on võimalus tantsides tutvuda võimalikult suure hulga inimestega, kellega jõuab kiirelt tutvuda. Veevalajate vajadus uute kogemuste järele tähendab, et neile ei piisa kaugeltki vaid rahvatantsust, nii et pärast õhtust kontserti võib neid vabalt märgata kuskil külasimmanil, klubis või reivil tantsu vihtumas. Pole ka imestada, kui üldnorme põlgav veevalaja pole pidanud vajalikuks riideid vahetada, nii et ta sealgi rahvariideis pilke püüab.

KALAD (20. VEEBRUAR – 20. MÄRTS)

Rahulikud vooluga kaasa kulgejad ei tunne vajadust olla kontsertil see kõige säravam soolotantsija, need rollid jätavad nad meeleldi tulisematele ja äkilistele kuljuslastele. Kalad on ühed vähesed, kes suudavad siiralt tunda rõõmu teiste üle, nii et nad ei lange ka kadeduse küüsi. Ümberringi toimuvasse suhtuvad kalad stoiliselt, nad on rahulikud ja kannatlikud ka enne kontserti, kui teised nende ümber ringi seavad ja närveerivad. Küll keegi neid õigel hetkel lavale kaasa kutsub. Oma rühmakaaslastele on kala usaldusväärne ja vahva sõber, kes end mugavalt tundes teeb rohkesti head nalja.

11

ISE TEHTUD - HÄSTI TEHTUD

 DORIS ABE

Jõulud koputavad juba agressiivselt uksele ning järjest rohkem kriitikat suunatakse pühade kaubanduslikkusele. Eriti praegu, mil kaubanduskeskustes massiline trügimine on ärevust tekitavam kui kunagi varem, tasub mõelda alternatiivsetele kingitustele. Ise meisterdades pead kingisaajat meeles ning sinu tegu on palju väärtuslikum kui kauplusest kaasa haaratud küünal. Samuti, nagu tudengile kohane, võib õnnestuda sel moel kingituste pealt korralik summa säästa ning sellega ka endale meelehead teha. Kuna minule on kõige hingelähedasem toit, pakun siin lehekülgedel mõned variandid, kuidas teha vahvaid söögipõhiseid jõulukinke.

1. TEE-ISE-TOIDUD

Vajad:

- purki;
- kuivaineid;
- viitsimist.

Esimene ja kolmas on kõige olulisemad koostisosad ning teine komponent ebamäärane, kuna variante on lugematul hulgal. Minu isiklikud lemmikud on küpsised ja supid. Miks on selline kingitus hea? Võtame näiteks küpsised – selle asemel, et need valmis küpsetada ja sõbrale/emale/töökaaslasele anda, kingid lisaks ka elamuse, kuna nüüd saab ta kerge vaevaga ise sinu ettevalmistatud toidu valmis teha ja ka seda saavutuseks lugeda!

Kauni välimuse nimel on oluline koostisosad hoolikalt kihitada ning purki enne üleandmist võimalikult vähe raputada. Eelmisel aastal said mu sõbrad kingiks valge šokolaadi ja jõhvika küpsised, mille jaoks said purki:

- 80 ml pruuni suhkrut, millesse on segatud pool teelusikat kaneeli ja näpuotsatäis soola;
- 100 ml nisujahu, millesse on segatud pool teelusikat küpsetuspulbrit, söögisoodat ja vanillisuhkrut;
- 100 ml kaerahelbeid;
- 100 ml hakitud valget šokolaadi (laiskuse korral võib kasutada ka šokolaaditükke, mida müüakse poes tavaliselt küpsetustoodete riiulis);
- 100 ml kuivatatud jõhvikaid.

Selle kõige juurde käis väike juhend, mille järgi tuleb lisada segule 50 g sulatatud võid ja üks muna, kõik kokku segada ning pallikesed 190° C juures umbes 10 minutiks ahju panna.

Kui see kõlab täitsa hea ideena, tasub rohkemate retseptide jaoks oma otsingumootorisse panna märksõnad „*cookie mix in a jar*“ või „*soup mix in a jar*“ või „*brownie mix in a jar*“ või mis iganes pähe tuleb. Hea allikas siinkohal on näiteks Pinterest.

2. HOIDISED

Kõlab nagu asi, mida vanaema teeks? Võimalik, kuid see ei tohiks ühtegi väikest isehakanud päkapikku heidutada. Internet on täis põnevaid retsepte, mida ma olen kindel, et iga tipikas on piisava tahtmise korral suuteline välja otsima. Siin toon aga lihtsalt selle mõtte kvaliteedi tõestamiseks ühe retsepti, mis võiks ühte korralikku tudengit piisavalt intrigeerida.

Džinni ja laimi marmelaad (2x 300 ml purk)
Vaja läheb:

- 100 g laimi;
- 0,25 l vett;
- 200 g suhkrut;
- 10 ml džinni (vali oma lemmik);
- kahte päeva;
- viitsimist.

Pressi laimidest mahl välja ja vala kastrulisse/potti. Kaabi allesjäänud sisu koorest välja ning haki või blenderda. Seo laimide sisu marliriidesse ning pane pamp mahlagas kastrulisse/potti. (Parim on siduda ots käepideme külge, et see liigselt ei hüppaks.) Lõika laimikoored nii õhukesteks viiludeks, kui võimalik ja lisa samuti potti. Hoiad neid seal üle öö, et koored pehmeneksid. Järgmisel päeval kuumuta keemiseni, seejärel alanda kuumust ja lase paar tundi haududa. Eemalda marlipamp, pigista kergelt, et mahla raisku ei läheks ning lisa laimimahla suhkur. Kuumuta keemiseni. Lase keeda, kuni segu hakkab tarduma (seda saad kontrollida pannes lusika segusse ning vaadates, kuidas segu lusikalt välja tõstmisel maha voolab). Jaota džinn oma purkide põhjadesse ning vala marmelaad peale. Kui segu jahtub, ei ole see enam ka vedel.

Nõnda saad üsna väheses vaevaga kinkida oma sõbrale versiooni populaarsest kokteilist, mida on sotsiaalselt täiesti aktsepteeritav hommikusöögil tarbida näiteks röstsaia peale määrades. Ka hoidiste puhul on internet sinu auster ning võid leida vägagi üllatavaid-huvitavaid moose, marmelaade ja palju muud.

3. ŠOKOLAADILUSIKAD

Šokolaadilusikad on kõige tõelähedasem nimi, mis mul pakkuda on. Tean, et neid saab valmistootena ka osta, kuid ise tehtud – hästi tehtud!

Vajad:

- šokolaadi;
- ühekordseid lusikaid (soovitan puidust/bambusest, kuid sobivad ka plastikust);
- lisandeid (purustatud värvilised kommid, mini M&M kommid, meresool vmt);
- jääkandikut / minimuffinivorme / midagi taolist;
- viitsimist.

Tegelikult on tegu hästi lihtne. Sulata šokolaad; vala jääkandiku aukudesse; torika lusikad sisse; kata lisanditega. Lisandid võib tegelikult ka ära jätta või olla nendega nii loominguline, kui ise tahad. Paki kunstiliselt (näiteks tsellofaani ja kena paelaga, kuid alati võib valida ka mõne keskkonnasõbralikuma variandi) ning lisa juhised pista lusikas kuuma piima sisse ning segada, kuni šokolaad on sulanud.

4. ISETEHTUD KUPONGID

Olenevalt kui palju aega ja vaeva nende peale kulutad, võib tegu olla väga laisa (nii, et see paistab ka välja, et sa tegelikult ei viitsinud) või väga südamliku kingiga.

Kui ikka üldse ei julge poodi minna või raha on täitsa otsas või mistahes põhjus sul on, võid tegelikult sõbrale/emale/elukaaslasele ise kupongid meisterdada. Teod, mida nendega lunastada saaks, olenevad väga kingisaajast endast ning teievahelisest suhtest. Kui tegemist on elukaaslasega, võid näiteks teha kupongid mh sisuga „pakin sulle homse lõuna kaasa“, „pikk kalli peale rasket päeva“, „üks jalamassaaž“ (võib lisada ajalise määratluse), „pesen nõud jonnimata ära“.

Selle kingiga võid olla lõputult loominguline, kuid tore oleks kupongide enda esteetikaga siis ka vaeva näha, et ei paistaks nagu oleksid lihtsalt unustanud ning viimasel hetkel kiirelt midagi välja mõelnud.

HALVA HUUMORI INSTITUUT

Jõululuuletuste eri

1. Seekord kuuse toome tuppa
mullaga koos potis.
Poti varjus hea on kaeda,
mis on kingikotis.
Kui on tikud, nääriajal
lõket me ei tahagi.
Uuel aastal kuuse viime
lihtsalt metsa tagasi.

2. Jõuluõhtu, vaikne püha.
Selle eest sind kiidan üha,
et siis isegi mu naabrid
tõesti muru ehk ei niida.

3. Ahjus küpseb liha,
mis veel eile oli notsu,
keda täna õhtul enam
Pössaks me ei kutsu.
Kahju küll, kuid ometigi
praelõhn tuju loob.
Põssa amet oligi ju
olla jõuluroog.

4. Terve pererahvas ootel, kõigil mornid näod on ees.
Juba koidab südaöö, kuid saabund pole jõulumees.
Tegelt juba ammu oleks pidand olema ta siin,
kuid korstna kaudu tulekut ei luba eurodirektiiv!

5. Tean et palju rõõmu valmistan ma igal aastal.
Ja natuke ka muret, kui mind liiga pikalt vaatad.
Järjekorrad kempsu ukse taga on must tingitud,
mind kuritarvitatakse ka siis, kui käes on kingitus!
Mind hävitatud sajandeid on just jõulupaiku,
sest kes mind teab, ei suuda unustada seda maiku...Olen hapukapsas ma!

TEST: KAS MA OLEN OLNUD HEA TUDENG?

Jõulud ja jõuluvana sülesolek on lähedal. Oled sa ikka kindel, et sa see aasta kinki väärnid?

KÜSIMUS 1: MILLAL ON ÕIGE AEG ALUSTADA EKSAMITEKS ÕPPIMIST?

- A. Eksamiteks ei õpitagi (1p)
- B. Paar päeva enne on piisav (2p)
- C. Siis kui eksamini on jäänud täpselt 100 päeva (4p)
- D. Semestri alguses (5p)
- E. Nädal enne eksamit (3p)

KÜSIMUS 2: MILLINE ON ÜKS ÕIGE JÕULUJOOK?

- A. Ükskõik milline soe jook (2p)
- B. Kange kohv (1p)
- C. Piparmünditee (3p)
- D. Glögi (4p)
- E. Kakao ja vahukommid (5p)

KÜSIMUS 3: MIS ON SINU LEMMIK JÕULUFILM?

- A. Home alone (2p)
- B. The Polar Express (4p)
- C. The Grinch (5p)
- D. The Nightmare before Christmas (3p)
- E. Love actually (1p)

KÜSIMUS 4: MIDA PEAKS PÄKAPIKUD SUSSI SISSE TOOMA?

- A. Kiirnuudleid (1p)
- B. Šokolaadi (4p)
- C. Mandariini (3p)
- D. Kommi (2p)
- E. Ükskõik mida parasjagu saada on (5p)

KÜSIMUS 5: MIS ON SINU LEMMIK JÕULUTEGEVUS?

- A. Piparkoogimaja küpsetamine (3p)
- B. Lumememme ehitamine (4p)
- C. Kuuse ja kodu kaunistamine (2p)
- D. Kinkide avamine (1p)
- E. Perega aja veetmine (5p)

1-5 punkti – Oled 20% hea tudeng. Päkapihud on Sinu tegevustel silma peal hoidnud ning nad on juba ammu Sinu nime kirjutanud halbade laste nimekirja. Sel aastal ei ole Sa eriti eeskujulikult oma käitumisega silma jäänud. Kuid veel ei ole hilja seda parandada ja jõuludeks end heade laste nimekirja sokutada.

6-10 punkti – Oled 40% hea tudeng. Oled päkapikke aeg-ajalt paari krutskiga üllatanud, kuid üldjoontes on nad sinu käitumisega rahul. Nüüd ongi käes kõige keerulisem otsustamise hetk – kas panna Sind heade või halbade laste nimekirja? Tee detsembris mõni heategu ning heade laste nimekirja ongi Sinu päralt!

11-15 punkti – Oled 60% hea tudeng. Päkapihud on Sinuga rahul. Alati saaks paremini küll, aga Sinus on siiski rohkem headust kui kurja. Aasta jooksul on tehtud vigu, kuid need on kõik andeks antud ning nüüd ei jää üle muud kui oma sõpra hädas aidata ja teha viimane pingutus enne jõule, et garanteerida endale koht heade laste nimekirjas!

	oNu ★17933★ UNO	P	Mäed Vene- maal	Kirjanik	Volt	Mälestus- kivi	Mangaan	Endine uudiste- agentuur	★	Tants	
Amet	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓		↓	
Kolmik- vokaal	↓				Lavastaja Ante meridiem	↓			Loivaline		
Mehe- nimi	↓				↓		Vene relv Sina	↓		↓	
P	↓							Jõgi Siberis Spordi- ajakirjanik			
TAMUL	↓				P Graafik	↓					
Järjest. tähed	↓			Suur- võistlus Tegelane "Aidast"	↓		Sugulane	↓		P	
★	P	Vankri osa	Vana- Kreeka maakond	↓	Asesõna	P Laht Saarem.-l	↓				
P	↓	↓	↓	↓	↓	↓					
Element	↓						Sise- arhitekt Voodi- tarve	↓	Magus aine Tähele- panelik	↓	
Persoon	↓				Lühend kirjal Inglise kirjalik	↓	Noot "Kevade" tegelane	↓	Lennuki- mark Teatme- teos	↓	Ilmar Laaban Piirits
Jood	↓	P Harilik küdoonia	↓	↓	↓	↓	Äraandja Manduv, allakäiv	↓		↓	Aldani lisajõgi
P	↓	↓	↓	↓	Prantsuse mehenimi Liitium	↓	↓	↓	Vanus Noot	↓	↓
Kaksik- vokaal	↓	↓	Prantsuse helilooja KUUS	↓	↓	↓	↓	Arseen Seleen	↓	Suur- võistlus Meie inglise k.	↓
Lauljatar	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	Ühte- moodi tähed
Siis masti otsa tõmmatud sai vana	↓	↓	↓	↓	Loodus- kaitse Elavhõbe	↓	↓	Ingglise kirjanik	↓	↓	↓
Tähtkuju	↓	↓	↓	↓	Meeleldi	P	↓	↓	↓	↓	↓
Element nr. 8	↓	P Kaunvili	↓	↓	↓	↓	↓	Limas- kesta- põletik	↓	↓	↓
Järved Ida- Virumaal	↓	↓	↓	↓	↓	↓	Karmel Eikner Kuld	↓	↓	↓	↓
Järjest. tähed	↓	↓	Suur sisalik Recipe	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓
Surnu- kirst	↓	↓	↓	↓	Naise- nimi Kirjastus	↓	↓	↓	↓	↓	↓
★	↓	A.Reinla laste- raamat Raadium	↓	↓	↓	↓	PACINO	↓	↓	↓	↓
Rahva- rinne	↓	↓	Id est Uraan	↓	↓	↓	Pood Rooma number	↓	↓	↓	↓
Tootja- tunnus	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓	↓